

ŠVP ZV – „Škola pro veselé a pracovité žáky“

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

motivační název ŠVP ZV: ***Škola pro veselé a pracovité žáky***

předkladatel: **Masarykova základní škola a mateřská škola,
Čermná nad Orlicí**

adresa školy: **Masarykova ZŠ a MŠ
Malá Čermná 140
517 25 Čermná nad Orlicí
zs.cermna@iol.cz
tel: 494 388 120
www.zscermna.cz**

ředitel školy: **Mgr. Dagmar Sieglová**

typ školy: **málotřídní škola** počet ročníků: 5 počet tříd: 3

IČO školy: **750 179 71**

zřizovatel: **Obec Čermná nad Orlicí
Velká Čermná 6
517 25 Čermná nad Orlicí
tel.: 494 388 130**

platnost dokumentu od: **1. 9. 2022** č. j.: 117 /22

podpis ředitele:

razítko školy:

OBSAH

1. Charakteristika školy	4
1.1. Úplnost a velikost školy	4
1.2. Vybavení školy	4
1.3. Charakteristika pedagogického sboru	4
1.4. Spolupráce se zákonnými zástupci a jinými subjekty	5
2. Charakteristika ŠVP	6
2.1 Zaměření školy	6
2.2 Výchovné a vzdělávací strategie	6
2.3 Zabezpečení výuky žáků s přiznanými podpůrnými opářeními	8
2.4 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných	9
2.5. Průřezová témata	10
2.5.1. Tabulka	10
2.5.2. Osobnostní a sociální výchova	11
2.5.3. Výchova demokratického občana	13
2.5.4. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	14
2.5.5. Multikulturní výchova	16
2.5.6. Environmentální výchova	18
2.5.7. Mediální výchova	19
3. Učební plán	21
3.1. Poznámky k učebnímu plánu	22
4. Učební osnovy	24
4.1. Jazyk a jazyková komunikace	24
4.2. Cizí jazyk – Anglický jazyk	31
4.3. Matematika	33
4.4. Informatika	37
4.5. Člověk a jeho svět	40
4.6. Umění a kultura	46
4.6.1. Hudební výchova	48
4.6.2. Výtvarná výchova	49
4.7. Člověk a zdraví – tělesná výchova	51
4.8. Člověk a svět práce – pracovní činnosti	55
4.9. Předmět speciálně pedagogické péče	58
5. Školní projekty	58
5.1. Společné tvoření	58

5.2. Olympijský den	59
5.3. Den Země	60
5.4. Další projekty	60
6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy	61
6.1. Hodnocení žáků	61
6.1.1. Druhy hodnocení žáků	61
6.1.2. Sebehodnocení žáka	61
6.2 Klasifikační stupnice na konci klasifikačního období	62
6.3. Postihování chování žáka mimo školu	63
6.4. Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování	64
6.5. Opravné zkoušky	64
6.6. Hodnocení pedagogických pracovníků ředitelem školy	65
6.7. Autoevaluace školy	65

1. Charakteristika školy

1.1 Úplnost a velikost školy

Masarykova základní škola Čermná nad Orlicí je málotřídní škola, která poskytuje vzdělávání žákům 1. - 5. ročníku.

Škola se nachází v místní části obce s názvem Malá Čermná. V budově č. p. 140 je umístěna základní škola s kapacitou 63 žáků, školní družina s kapacitou 30 žáků, školní jídelna a školní kuchyně. Součástí organizace je mateřská škola s kapacitou 27 dětí. Mateřská škola sídlí v samostatné budově č. p. 136. Budovy jsou od sebe vzdáleny 50 metrů a stojí při silnici 4. třídy.

Po ukončení 5. ročníku žáci přecházejí většinou do Základní školy TGM Borohrádek. Někteří dávají přednost gymnáziu v Holicích nebo základním školám v Chocni či Týništi nad Orlicí.

Od 1. září 2020, kdy byl na škole zaveden trojtřídní systém. Předměty český jazyk, matematika a prvouka v prvním ročníku jsou vyučovány samostatně. Výchovy a ostatní předměty vyšších ročníků jsou vyučovány ve spoji.

Vyučování začíná v 8 hodin. Škola je schopna zajistit výuku žáků se speciálními vzdělávacími potřebami i žákům mimořádně nadaným.

1.2 Vybavení školy

Budova školy byla postavena v roce 1930, je rekonstruovaná a dobře udržovaná. Jsou v ní využívány všechny místnosti. V přízemí je umístěna prostorná školní družina pro 30 žáků. Je rozdělena na několik sektorů pro rozdílné činnosti a je vybavena moderní audiovizuální technikou. V přízemí je dále umístěna šatna, tělocvična s nářadovnou, sprchou a WC, kabinet, jídelna a školní kuchyně se sociálním zázemím pro zaměstnance. V prvním patře se nachází 3 učebny, počítačová učebna s devíti počítači, sborovna, oddělené WC s teplou vodou pro chlapce a dívky. Součástí budovy je ještě menší sklep a prostorná půda. Na střeše je umístěna kamera a vysílač bezdrátového internetu.

Učebny jsou prostorné, vhodně uspořádané a podnětně esteticky vyzdobené. Žáci se tak učí v prostředí, které vyhovuje jejich věku, a ve kterém se cítí dobře. Ve třídách jsou parkety nebo linoleum. Nábytek je moderní s bezpečnostními prvky. Židle a žakovské stoly jsou v obou třídách uspořádaný tak, aby jejich velikost odpovídala výšce žáků. Škola je velmi dobře vybavena učebními pomůckami, didaktickou a výpočetní technikou. Pro reedukaci vývojových poruch učení je zařazen předmět speciálně pedagogické péče a škola disponuje dostatkem odborných publikací, sešitů a materiálů, se kterými žáci pracují.

Školní knihovna je rozdělena na učitelskou a žakovskou. Učitelská knihovna je doplňována vhodnou odbornou literaturou. Žakovská knihovna je dělena podle věkových kategorií. Knihy jsou uloženy ve školní družině.

1.3 Charakteristika pedagogického sboru

Výchovně vzdělávací proces v základní škole zabezpečují čtyři pedagogové. Všichni mají vysokoškolské vzdělání a splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku na 1. stupni základní školy. Vychovatelka má kvalifikaci pro vychovatelskou činnost. Pedagogové se účastní během školního roku řady vzdělávacích akcí, které jsou jednoznačně přínosem pro práci

školy a kvalitu výchovně vzdělávacího procesu.

Ve škole je našimi pedagogy odborně prováděna náprava vývojových poruch učení. Dva učitelé absolvovali kurs reedukace vývojových poruch učení v českém jazyce a matematice, jeden je kvalifikovaný speciální pedagog. Na škole působí metodik prevence a výchovný poradce, kteří mají pro tuto práci plnou kvalifikaci.

Třídní učitelé mají zvládnutou práci v odděleních podle ročníků, daří se práci diferencovat podle schopností a pracovního tempa jednotlivých žáků. Výuku zakládají převážně na aktivních činnostech žáků, čímž dochází k maximální efektivitě vyučovací hodiny. Do vyučování zařazují nové metody, kladou důraz na tvořivost, používají alternativní učební pomůcky, sledují adaptaci integrovaných žáků. Na základě doporučení PPP zajišťuje škola asistenta pedagoga. Učitelé využívají práci ve skupinách a žáci jsou převážně vedeni, aby se k poznatkům dobrali na základě vlastní práce, činnosti prováděli s chutí, zájmem a aktivně spolupracovali.

1.4 Spolupráce se zákonnými zástupci, Školskou radou, PPP, místními institucemi

Spolupráce se zákonnými zástupci

Komunikace mezi učiteli a zákonnými zástupci se uskutečňuje na základě partnerství a spolupráce. Zákonným zástupcům je umožněn vstup do vyučování. Zákonní zástupci jsou podle zájmu a možností zapojováni do školních a mimoškolních činností.

Přenos informací uvnitř školy se uskutečňuje každodenním stykem učitelů a žáků základní školy. Důležité dokumenty a informace pro zákonné zástupce jsou vystaveny na nástěnce na chodbě školy. Ostatní informace dostávají zákonní zástupci písemně, případně formou elektronické komunikace přes školní e-mail nebo jsou zveřejňovány na webových stránkách školy.

Zákonní zástupci dostávají na začátku školního roku letáček s informacemi o průběhu nastávajícího školního roku. Jsou pravidelně zváni na akce školy. Žáci si pro ně a občany připravují veřejná vystoupení, kde každý žák dostane šanci uplatnit své dovednosti.

Zákonní zástupci jsou o školních výsledcích svých dětí informováni prostřednictvím zápisů do notýsků a žákovských knížek, kde je zaznamenáno dostatečné množství známek. Několikrát v roce se konají společné třídní schůzky a schůzky formou TRIÁD (žák, rodič, učitel).

Školská rada

Dne 15. listopadu 2005 byla zřízena školská rada. Školská rada vznikla legislativním nařízením. Školská rada má 3 členy - zástupce rodičů, zástupce obce a zástupce školy, který je předsedou rady. Školská rada má tříleté období. Školská rada schvaluje všechny důležité dokumenty vydané ředitelem školy. Společným cílem je podílet se na řízení školy.

Spolupráce s Pedagogicko - psychologickou poradnou

Škola pravidelně spolupracuje s PPP a SPC Rychnov nad Kněžnou. Pracovnice PPP a SPC Rychnov nad Kněžnou osobně navštěvují naši školu a společně řešíme problémy žáků ve vzdělávání. Jedenkrát ročně přijíždí pracovnice SPC z Rychnova nad Kněžnou kontrolovat individuální vzdělávací plány.

Místní a regionální instituce

Obec je škole nakloněna. Podporuje nás morálně a finančně. V období podlimitnosti žáků základní školy přispívá zaměstnancům na platy formou dorovnání rozdílu mezi nedostačující krajskou dotací a tarifními nároky ze zákona. Zástupci obce pravidelně navštěvují akce, které škola pořádá. Starosta obce navštěvuje školu při slavnostním zahájení a ukončení školního roku. Oceňuje nejlepší žáky školy a loučí se s vycházejícími žáky, kteří odchází po absolvování pátého ročníku.

Škola pravidelně spolupracuje s místním sborem dobrovolných hasičů, vojenskou posádkou, Domem dětí a mládeže v Týništi nad Orlicí, autoškolou Myšák z Rychnova nad Kněžou a okolními školami.

2. Charakteristika ŠVP

2.1 Zaměření školy

Orientujeme se na žáka, respektujeme jeho osobní maximum a individuální potřeby. Chceme vytvořit žákům ve škole takové zázemí, které bude rozvíjet jejich tvořivost a současně vybaví každého žáka vším potřebným pro jeho další vzdělávání. Zaměřujeme se na co nejaktivnější zapojení žáků do procesu učení s cílem položit základy klíčovými kompetencím neboli k schopnostem k učení, k řešení problémů, kompetencím komunikativním a sociálním. Základem školního dění je estetická výchova, výchova k ochraně životního prostředí a jazyková výchova.

2.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovnými a vzdělávacími strategiemi utváříme a rozvíjíme klíčové kompetence našich žáků. Výchovné a vzdělávací strategie prolínají výukou ve škole na úrovni vyučovacího předmětu i výukou mimo školu.

Strategie školy, jak směřovat k cílům základního vzdělávání a tím k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků spočívá:

- 1) v analýze vzdělávacích možností školy - prostorových, materiálních a personálních
- 2) ve správném stanovení vzdělávacích priorit
- 3) v dalším rozvíjení silných stránek školy
- 4) v postupné realizaci podmínek pro úspěšné vzdělávání na ZŠ
 - žák má zájem se vzdělávat
 - zákonný zástupce žáka spolupracuje se školou

ŠVP ZV – „Škola pro veselé a pracovitě žáky“

- učitel je kvalifikovaný a tvořivý
- vzdělávací program je kvalitní

5) v poskytování kvalitního základního vzdělání na 1. stupni ZŠ

6) v pomoci handicapovaným a nadaným žákům

Metody a přístupy k žákovi:

Dopřát pozitivní prožitek, především rozvíjet, orientovat se na oblasti, ve kterých je dítě úspěšné – kreativita, fantazie, snaha, originalita. Častější využití názoru – náčrty, časové osy, grafy, schémata, přehledy, obrázky. Omezujeme mechanické učení bez širších souvislostí, průběžně ověřujeme správné pochopení zadání, případně dopomáháme první krok, umožňujeme alternativní formy zápisu tzn. zápis učiva je možné nahradit stručnou tištěnou verzí, kratším zápisem, kopií. Využíváme formativní hodnocení - poskytujeme okamžitou zpětnou vazbu, využíváme pozitivní motivace, chválíme i za projevenou snahu, máme stanovená jasná pravidla a hranice, režim a řád, udržujeme se žákem častý oční kontakt, často střídáme činnosti, netrestáme za projevy hyperaktivity, ale naopak umožňujeme pohybové uvolnění a relaxaci. Podněcujeme k tvořivému myšlení, vedeme žáky k otevřené komunikaci, rozvíjíme u žáků schopnost spolupracovat a respektovat druhého, dáváme žákům možnost v něčem vyniknout. Žáci mají možnost pracovat samostatně i v týmu, vytváříme podmínky, aby žáci měli dostatek aktivně se podílet na vlastním vzdělávání.

Co nabízíme:

- ✓ Příjemné školní klima.
- ✓ Vzdělávání s porozuměním.
- ✓ Položit základy k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí.
- ✓ Kvalitní základy vzdělání, komunikaci mezi lidmi a uplatnění v životě.
- ✓ Rozvoj osobnosti každého žáka, aby byl schopen samostatně myslet, svobodně se rozhodovat a projevat se jako demokratický občan, to vše v souladu s obecně uznávanými životními a mravními hodnotami.
- ✓ Začlenění žáka do přirozeného prostředí školy i do širší společnosti a učit ho využívat vhodné naučené metody, způsoby učení a pomocné techniky.
- ✓ Vzdělávání mimořádně nadaných žáků, ale též děti se speciálními vzdělávacími potřebami.
- ✓ Vyučování přiměřené možnostem žáků, které je přínosem pro jejich rozvoj.
- ✓ Výchovu zaměřenou na ochranu životního prostředí.
- ✓ Vzájemný respekt a partnerský vztah mezi učiteli, žáky a zákonnými zástupci.
- ✓ Posilovat osobnostní rozvoj dítěte, handicap žáků odstraňovat formou speciálních cvičení a náprav (řečové vady a specifické poruchy učení).
- ✓ Od 1. ročníku vést žáky k dobrému zvládnutí čtenářských dovedností, rozšiřovat jejich komunikační dovednosti, učit je rozhodovat, hodnotit a sebehodnotit.
- ✓ Procvičovat získané znalosti a rozvíjet své schopnosti a dovednosti na školních počítačích.
- ✓ Využívat školní knihovnu.
- ✓ Výuku cizího jazyka - angličtinu formou kroužku od 1. ročníku (pokud to podmínky dovolí).

- ✓ Spojení několika ročníků v jedné třídě. Osvědčená výhoda, kdy starší žáci přirozenou cestou předávají své dovednosti mladším.

Co chceme vylepšit:

- ✓ Vylepšovat prostor kolem školy a vybavovat ho tak, aby lépe umožňoval aktivní odpočinek žáků a činnost školní družiny.
- ✓ Modernizovat a rozšiřovat počítačovou síť a výukové programové vybavení.
- ✓ Modernizovat, doplňovat a obnovovat učební pomůcky a zařízení školy.

2.3 Zabezpečení výuky žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními.

Motto:

I dítě s postižením má základní lidskou potřebu vstupovat do mezilidských vztahů, nechat se jimi probouzet k plnějšímu životu a těšit se z nich.

Rozumět znamená pomáhat.

Cíl:

Začlenit tyto děti do přirozeného prostředí školy i do širší společnosti a učit je využívat vhodné naučené metody, způsoby učení a pomocné techniky.

Podmínky:

- shoda mezi rodinou a školou k cestě integrace
- možnost konzultace s odborníky pro další pomoc
- příprava učitele po stránce odborné i organizační

Péče o žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními:

Zajišťujeme speciální péči pedagogem s odborným vzděláním. Pozitivním přínosem naší péče je, že tito žáci nejsou odděleni od ostatních vrstevníků. Konkrétní přístupy k žákovi jsou stanoveny v plánu pedagogické podpory, který má charakter písemné smlouvy mezi vedením školy, vyučujícím a zákonnými zástupci dítěte. Plán pedagogické podpory je vždy projednáván se zákonnými zástupci žáka a jejich souhlas je zajištěn informovaným souhlasem.

V případě přiznaných podpůrných opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů.

Vzdělávací obory obsahově upravujeme tak, aby odpovídaly možnostem a schopnostem žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a aby integrace byla v zájmu dítěte.

Dětem umožníme:

- diferenciaci a individualizaci vzdělávacího procesu, reedukaci
- uplatnit všechna stanovená podpůrná opatření
- v odůvodněných případech odlišnou délku vyučovacích hodin pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebo dělení a spojování vyučovacích hodin

ŠVP ZV – „Škola pro veselé a pracovité žáky“

- formativní hodnocení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- spolupráci se zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství (zejména při tvorbě IVP)
- spolupráci s ostatními školami.

Výuka a integrační proces

Integrovaní žáci se účastní výuky ve stanovených předmětech, ale současně se podílejí na životě třídy a spolužáků i mimo vyučování. Integrovaní žáci mají svůj individuální vzdělávací program a je jim zajištěna speciální pedagogická péče. Naše školní, téměř rodinná, atmosféra vytváří příznivé prostředí proto, aby každý žák v integračních aktivitách uplatnil nějakou ze svých dovedností a při společných činnostech mizely rozdíly mezi dětmi.

2.4 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Snažíme se vyhovět vzdělávacím potřebám našich žáků. Využíváme jejich předností, komunikujeme s rodiči o záměrech a o případných problémech, hledáme společně řešení.

Vytváříme podmínky, aby žák své nadání mohl rozvinout a uplatnit.

Způsoby práce s nadanými žáky:

- předčasný nástup ke školní docházce
- účast na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy
- obohacování vzdělávacího obsahu
- zadávání specifických úkolů, projektů
- příprava a účast na soutěžích
- nabídka volitelných vyučovacích předmětů, nepovinných předmětů a zájmových aktivit
- spolupráci se zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství (zejména při tvorbě IVP)
- individuální studijní plán

2.5 Průřezová témata

2.5.1 Tabulka

Výčet průřezových témat a jejich tematických okruhů

Průřezové téma	Tematické okruhy, které do něj patří	Ročník, předměty	Kompetence
Osobnostní a sociální výchova	Osobnostní rozvoj	1.-5.ročník	1a,1b,1c,2c,3a,3b,3d,4a,4b,4c,5a,5b,6a,6b
	Sociální rozvoj	Projektový den „Společné tvoření“	1a,1b,1c,2a,2b,2c,3a,3b,3d,4a,4b,4c,5a,6b
	Morální rozvoj		1a,1b,1c,2a,2b,2c,3a,3b,3c,3d,4a,4b,4c,5a,5b,6a,6b
Výchova demokratického občana	Občanská společnost a škola	1.-5.r.Vv,Pv,Hv,Čj, 4.-5.př,VI	1a,1b,1c,2c,3a,3b,3d,4a,4b,4c,5a,5b,6a, 6b
	Občan, občanská společnost a stát	1.-5.roč.všechny předměty	1a,1b,1c,2a,2b,2c,3a,3b,3d,4a,4b,4c,5a,6b
	Formy participace občanů v politickém životě	2.-5.roč.Pv,Vv 3.-5.roč.Př 1.-5.roč.Prv,VI	1a,1b,1c,2a,2b,2c,3a,3b,3c,3d,4a,4b,4c,5a,5b,6a,6b
	Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	1.-5.roč. všechny předměty	
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Evropa a svět nás zajímá	1.-5.roč.Prv,Čj,Aj 4.-5.roč.VI	1a,1b,1c,2c,3a,3b,3d,4a,4b,4c,5a,5b,6a,6b
	Objevujeme Evropu a svět	4.-5.roč.VI,Aj 3.roč.Prv	1a,1b,1c,2a,2b,2c,3a,3b,3d,4a,4b,4c,5a,6b
	Jsmo Evropané	5.roč.,VI	1a,1b,1c,2a,2b,2c,3a,3b,3c,3d,4a,4b,4c,5a,5b,6a,6b
Multikulturní výchova	Kulturní difference	1.-5.ročník Projektový den „Olympijský den“	1a,1b,1c,2c,3a,3b,3d,4a,4b,4c,5a,5b,6a,6b
	Lidské vztahy		1a,1b,1c,2a,2b,2c,3a,3b,3d,4a,4b,4c,5a,6b
	Etnický původ		1a,1b,1c,2a,2b,2c,3a,3b,3c, 3d,4a,4b,4c,5a,5b,6a,6b
	Multikulturarita		
	Princip sociálního smíru a solidarity		
Enviromentální výchova	Ekosystémy	1. – 5. ročník Projektový den „Den Země“	1a,1b,1c,2a,2b,2c,3a,3b,3d, 4b,4c,5a,5b,6a,6b
	Základní podmínky života		1a,1b,1c,2a,2b,2c,3a,3b,3c,3d, 4b,4c,5a,5b,6a,6b
	Lidské aktivity a problémy životního prostředí		1a,1b,1c,2a,2b,2c,3a,3b,3c,3d, 4b,4c,5a,5b,6a,6b
	Vztah člověka k prostředí		1a,1b,1c,2a,2b,2c,3a,3b,3c,3d, 4b,4c,5a,5b,6a,6b
	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	1. - 5. ročník Prv, Př,	1a,1b,1c,2c,3a,3b,3d,4a,4b,4c,5a,5b,6a,6b

ŠVP ZV – „Škola pro veselé a pracovité žáky“

Mediální výchova		Čj,Vv	
	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	1. - 5. ročník ve všech předmětech	1a,1b,1c,2a,2b,2c,3a,3b,3d,4a,4b,4c,5a,6b
	Stavba mediálních sdělení	4 .- 5. ročník Čj	1a,1b,1c,2a,2b,2c,3a,3b,3c,3d,4a,4b,4c,5a,5b,6a,6b
	Vnímání autora mediálních sdělení	1. – 5 .ročník Čj	
	Fungování a vliv medií ve společnosti	5. ročník	
	Tvorba mediálního sdělení (produktivní činnost)	5. roč. Projekt – reportáž	
	Práce v realizačním týmu (produktivní činnost)		

Tematické okruhy průřezových témat budou realizovány formou integrace do předmětů a jednotlivých projektů. Probrané téma bude zapsáno do třídní knihy.

2.5.2 Osobnostní a sociální výchova

1) Charakteristika průřezového tématu:

Výchova a vzdělávání jsou v rámci průřezového tématu zaměřeny na praktické využití v běžném životě. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet si praktické životní dovednosti s ohledem na jeho individuální potřeby a zvláštnosti, pomáhat mu hledat si vlastní životní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému a k ostatním lidem a světu.

Průřezové téma zasahuje do všech vzdělávacích oblastí, ale nejužší vztah má k předmětu „Jazyk a jazyková komunikace,“ neboť se zaměřuje na každodenní verbální komunikaci mezi lidmi. Ve vzdělávací oblasti „Člověk a jeho svět“ ho lze využít v tématech směřujících k sebepoznání, psychohygieně, mezilidským vztahům. Vzdělávací oblast „Umění a kultura“ se týká hlavně smyslového vnímání, utváření estetiky chování, mezilidských vztahů a chápání umění jako prostředku sebevyjádření a komunikace s okolím. Ve vzdělávací oblasti „Člověk a svět práce“ přispívá ke zdokonalování dovedností týkajících se spolupráce a komunikace v týmu v různých pracovních situacích.

Klíčové kompetence, které se v rámci tohoto tématu naplňují:

1. Kompetence k učení

- a) Žák se učí vyhledávat a třídit informace a na základě jejich pochopení je využívá v praktickém životě.
- b) Operuje s obecně užívanými termíny, uvádí věci do souvislostí.
- c) Samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje, vyvozuje závěry.

2. Kompetence k řešení problémů

- a) Žák se učí vnímat, rozpoznat a pochopit problém, přemýšlet o příčinách, hledat a plánovat řešení.
- b) Vyhledává informace potřebné k řešení problémů, nedá se odradit případným nezdarem.
- c) Kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, která si je schopen obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí.

3. Kompetence komunikativní

- a) Žák se učí formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně v písemném i ústním projevu.
- b) Naslouchá promluvám druhých lidí, snaží se jim porozumět, vhodně reaguje, diskutuje, argumentuje.
- c) Využívá informační komunikační prostředky a technologie pro kvalitní komunikaci s okolním světem.
- d) Získané komunikativní dovednosti využívá ke spolupráci a soužití s ostatními lidmi.

4. Kompetence sociální a personální

- a) Žák se učí spoluvytvářet příjemnou atmosféru v týmu, přispívá svou ohleduplností k upevňování dobrých vztahů, umí požádat o pomoc i ji poskytnout.
- b) Přispívá k diskusi, chápe potřebu efektivně spolupracovat, respektuje různá hlediska a čerpá z nich poučení.
- c) Řídí své jednání tak, aby dosáhl sebeúcty a uspokojení.

5. Kompetence občanské

- a) Žák se učí odpovědně rozhodovat podle daných situací, umí se zodpovědně zachovat i v krizových situacích, umí poskytnout účinnou pomoc.
- b) Chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, rozhoduje v zájmu zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti.

6. Kompetence pracovní

- a) Žák se učí přistupovat k pracovním výsledkům nejen z hlediska a užitečnosti, ale i z hlediska ochrany zdraví, ochrany životního prostředí a ochrany kulturních hodnot.
- b) Své znalosti a dovednosti využívá i v zájmu své vlastní přípravy na budoucnost.

7. Kompetence digitální

- a) Žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít

- b) Žák získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- c) Žák vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- d) Žák využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

2.5.3 *Výchova demokratického občana*

Charakteristika průřezového tématu:

Průřezové téma Výchova demokratického občana má vybavit žáka základní úrovní občanské gramotnosti. (Způsobilst orientovat se v problémech a konfliktech otevřené, demokratické společnosti s ohledem na věkové zvláštnosti a možnosti žáků.) Má pomáhat žákovi konstruktivně řešit problémy při zachování si lidské důstojnosti, respektem k druhým, ohledem na zájem celku, s vědomím svých práv a povinností, svobod a odpovědností s uplatňováním zásad slušné komunikace.

Průřezové téma se uplatní ve vytváření celkového klimatu školy a jednotlivých tříd a skupin.

Klíčové kompetence, které se v rámci tohoto tématu naplňují

1. Kompetence k učení

- a) Žák se učí vyhledávat a třídit informace a na základě jejich pochopení je využívá v praktickém životě.
- b) Operuje s obecně užívanými termíny, uvádí věci do souvislostí.
- c) Samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje, vyvozuje závěry.

2. Kompetence k řešení problémů

- a) Žák se učí vnímat, rozpoznat a pochopit problém, přemýšlet o příčinách, hledat a plánovat řešení.
- b) Vyhledává informace potřebné k řešení problémů, nedá se odradit případným nezdarem.
- c) Kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, která si je schopen obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí.

3. Kompetence komunikativní

- a) Žák se učí formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně v písemném i ústním projevu.
- b) Naslouchá promluvám druhých lidí, snaží se jim porozumět, vhodně reaguje, diskutuje, argumentuje.
- c) Využívá informační komunikační prostředky a technologie pro kvalitní komunikaci

ŠVP ZV – „Škola pro veselé a pracovité žáky“
s okolním světem.

- d) Získané komunikativní dovednosti využívá ke spolupráci a soužití s ostatními lidmi.

4. Kompetence sociální a personální

- a) Žák se učí spoluvytvářet příjemnou atmosféru v týmu, přispívá svou ohleduplností k upevňování dobrých vztahů, umí požádat o pomoc i ji poskytnout.
- b) Přispívá k diskusi, chápe potřebu efektivně spolupracovat, respektuje různá hlediska a čerpá z nich poučení.
- c) Řídí své jednání tak, aby dosáhl sebeúcty a uspokojení.

6. Kompetence občanské

- a) Žák se učí odpovědně rozhodovat podle daných situací, umí se zodpovědně zachovat i v krizových situacích, umí poskytnout účinnou pomoc.
- b) Chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, rozhoduje v zájmu zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti.

6. Kompetence pracovní

- a) Žák se učí přistupovat k pracovním výsledkům nejen z hlediska kvality a užitečnosti, ale i z hlediska ochrany zdraví, ochrany životního prostředí a ochrany kulturních hodnot.
- b) Své znalosti a dovednosti využívá i v zájmu své vlastní přípravy na budoucnost.

7. Kompetence digitální

- a) Žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- b) Žák získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- c) Žák vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- d) Žák využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- e) Žák chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- f) Žák předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

2.5.4 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Charakteristika průřezového tématu

Tato výchova podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění a jako princip prostupuje celým základním vzděláváním.

Podstatou je výchova budoucích evropských občanů jako zodpovědných a tvořivých osobností. Jejím úkolem je rozvíjet vědomí evropské identity při respektování identity národní.

Průřezové téma se uplatní ve všech vzdělávacích oblastech, neboť prohlubuje poznatky žáků ve většině probíraných předmětů.

Klíčové kompetence, které se v rámci tohoto tématu naplňují:

1. Kompetence k učení

- a) Žák se učí vyhledávat a třídit informace a na základě jejich pochopení je využívá v praktickém životě.
- b) Operuje s obecně užívanými termíny, uvádí věci do souvislostí.
- c) Samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje, vyvozuje závěry.

2. Kompetence k řešení problémů

- a) Žák se učí vnímat, rozpoznat a pochopit problém, přemýšlet o příčinách, hledat a plánovat řešení.
- b) Vyhledává informace potřebné k řešení problémů, nedá se odradit případným nezdarem.
- c) Kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, která si je schopen obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí.

3. Kompetence komunikativní

- a) Žák se učí formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně v písemném i ústním projevu.
- b) Naslouchá promluvám druhých lidí, snaží se jim porozumět, vhodně reaguje, diskutuje, argumentuje.
- c) Využívá informační komunikační prostředky a technologie pro kvalitní komunikaci s okolním světem.
- d) Získané komunikativní dovednosti využívá ke spolupráci a soužití s ostatními lidmi.

4. Kompetence sociální a personální

- a) Žák se učí spoluvytvářet příjemnou atmosféru v týmu, přispívá svou ohleduplností k upevňování dobrých vztahů, umí požádat o pomoc i ji poskytnout.
- b) Přispívá k diskusi, chápe potřebu efektivně spolupracovat, respektuje různá hlediska a čerpá z nich poučení.
- c) Řídí své jednání tak, aby dosáhl sebeúcty a uspokojení.

5. Kompetence občanské

- a) Žák se učí odpovědně rozhodovat podle daných situací, umí se zodpovědně zachovat i v krizových situacích, umí poskytnout účinnou pomoc.
- b) Chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, rozhoduje v zájmu

6. Kompetence pracovní

- a) Žák se učí přistupovat k pracovním výsledkům nejen z hlediska kvality a užitečnosti, ale i z hlediska ochrany zdraví, ochrany životního prostředí a ochrany kulturních hodnot.
- b) Své znalosti a dovednosti využívá i v zájmu své vlastní přípravy na budoucnost.

7. Kompetence digitální

- a) Žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- b) Žák získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- c) Žák vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- d) Žák využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- e) Žák chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- f) Žák předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

2.5.5 Multikulturní výchova

Charakteristika průřezového tématu:

Seznamuje žáky s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Umožňuje poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění různým kulturám. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování sociokulturní rozmanitosti.

Průřezové téma učí žáky žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat v nich svá práva a respektovat práva druhých. Vzájemný respekt, porozumění a tolerance na základě porozumění by měly být součástí veškeré komunikace ve škole.

3) Klíčové kompetence, které se v rámci tohoto tématu naplňují:

1. Kompetence k učení

- a) Žák se učí vyhledávat a třídit informace a na základě jejich pochopení je využívá v praktickém životě.
- b) Operuje s obecně užívanými termíny, uvádí věci do souvislostí.
- c) Samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje, vyvozuje závěry.

2. Kompetence k řešení problémů

- a) Žák se učí vnímat, rozpoznat a pochopit problém, přemýšlet o příčinách, hledat a plánovat řešení.
- b) Vyhledává informace potřebné k řešení problémů, nedá se odradit případným nezdarem.
- c) Kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, která si je schopen obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí.

3. Kompetence komunikativní

- a) Žák se učí formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně v písemném i ústním projevu.
- b) Naslouchá promluvám druhých lidí, snaží se jim porozumět, vhodně reaguje, diskutuje, argumentuje.
- c) Využívá informační komunikační prostředky a technologie pro kvalitní komunikaci s okolním světem.
- d) Získané komunikativní dovednosti využívá ke spolupráci a soužití s ostatními lidmi.

4. Kompetence sociální a personální

- a) Žák se učí spoluvytvářet příjemnou atmosféru v týmu, přispívá svou ohleduplností k upevňování dobrých vztahů, umí požádat o pomoc i ji poskytnout.
- b) Přispívá k diskusi, chápe potřebu efektivně spolupracovat, respektuje různá hlediska a čerpá z nich poučení.
- c) Řídí své jednání tak, aby dosáhl sebeúcty a uspokojení.

5. Kompetence občanské

- a) Žák se učí odpovědně rozhodovat podle daných situací, umí se zodpovědně zachovat i v krizových situacích, umí poskytnout účinnou pomoc.
- b) Chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, rozhoduje v zájmu zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti.

6. Kompetence pracovní

- a) Žák se učí přistupovat k pracovním výsledkům nejen z hlediska kvality a užitečnosti, ale i z hlediska ochrany zdraví, ochrany životního prostředí a ochrany kulturních hodnot.
- b) Své znalosti a dovednosti využívá i v zájmu své vlastní přípravy na budoucnost.

7. Kompetence digitální

- a) Žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- b) Žák získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- c) Žák vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- d) Žák využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- e) Žák chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- f) Žák předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

2.5.6 Environmentální výchova

Charakteristika průřezového tématu:

Výchova a vzdělávání jsou v rámci průřezového tématu zaměřeny na celé životní prostředí (přírodní i umělé), mají vést dítě k pochopení vztahů člověka k životnímu prostředí a naučit ho zodpovědnému přístupu k jednání jednotlivce i společnosti a postupnému přechodu k udržitelnému způsobu života. Environmentální výchova zasahuje do většiny vzdělávacích oblastí. Má rozvíjet u žáků zájem, cítění, znalosti, postoje a dovednosti ve vztahu k životnímu prostředí a ve vztahu k ostatním obyvatelům planety. (Nejde zde pouze o výuku ekologie jako vědního oboru.)

Cílem je vést žáky k aktivní účasti na ochraně a utváření životního prostředí (včetně mezilidských vztahů), vést k pochopení zdravého životního stylu a vytváření hodnotové orientace žáků v zájmu udržitelného rozvoje lidské civilizace.

Klíčové kompetence, které se v rámci tohoto tématu naplňují:

1. Kompetence k učení

- a) Žák se učí vyhledávat a třídit informace a na základě jejich pochopení je využívá v praktickém životě.
- b) Operuje s obecně užívanými termíny, uvádí věci do souvislostí.
- c) Samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje, vyvozuje závěry.

2. Kompetence k řešení problémů

- a) Žák se učí vnímat, rozpoznat a pochopit problém, přemýšlet o příčinách, hledat a plánovat řešení.
- b) Vyhledává informace potřebné k řešení problémů, nedá se odradit případným nezdarem.
- c) Kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, která si je schopen obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí.

3. Kompetence komunikativní

- a) Žák se učí formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně v písemném i ústním projevu.
- b) Naslouchá promluvám druhých lidí, snaží se jim porozumět, vhodně reaguje, diskutuje, argumentuje.
- c) Využívá informační komunikační prostředky a technologie pro kvalitní komunikaci s okolním světem.
- d) Získané komunikativní dovednosti využívá ke spolupráci a soužití s ostatními lidmi.

4. Kompetence sociální a personální

- a) Žák se učí spoluvytvářet příjemnou atmosféru v týmu, přispívá svou ohleduplností k upevnování dobrých vztahů, umí požádat o pomoc i ji poskytnout.
- b) Přispívá k diskusi, chápe potřebu efektivně spolupracovat, respektuje různá hlediska a čerpá z nich poučení.
- c) Řídí své jednání tak, aby dosáhl sebeúcty a uspokojení.

5. Kompetence občanské

- a) Žák se učí odpovědně rozhodovat podle daných situací, umí se zodpovědně zachovat i

ŠVP ZV – „Škola pro veselé a pracovitě žáky“
v krizových situacích, umí poskytnout účinnou pomoc.

- b) Chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, rozhoduje v zájmu zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti.

6. Kompetence pracovní

- a) Žák se učí přistupovat k pracovním výsledkům nejen z hlediska kvality a užitečnosti, ale i z hlediska ochrany zdraví, ochrany životního prostředí a ochrany kulturních hodnot.
- b) Své znalosti a dovednosti využívá i v zájmu své vlastní přípravy na budoucnost.

7. Kompetence digitální

- a) Žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- b) Žák získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- c) Žák vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- d) Žák využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- e) Žák chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- f) Žák předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Celoškolní aktivity:

- 1 Šetření spotřebním materiálem (sešity, papíry, psací a malířské potřeby,...)
- 2 Používání přednostně materiálů z recyklovaných surovin (papíry, sešity,...) a odpovědného hodnocení při výběru zboží (výroba, obal)
- 3 Šetření energií (izolace, elektrické spotřebiče, doprava...)
- 4 Třídění a sběry odpadu
- 5 Sběr kaštanů a léčivek
- 6 Den Země, Čarodějnice
- 7 Hrabání listí – kompostování
- 8 Propagace problematiky na veřejnosti
- 9 Dopravní soutěž
- 10 Péče o prostředí ve škole + klima školy

2.5.7 Mediální výchova

Charakteristika průřezového tématu:

Seznamuje žáky se základními poznatky a dovednostmi mediální komunikace a práce s médii. Média představují významný zdroj zkušeností, prožitků a poznatků pro stále větší okruh příjemců, proto je

nutné, aby s nimi žáci uměli pracovat, vyhodnocovat je a využívat. Dále se jedná o schopnost analyzovat mediální sdělení, posoudit jejich věrohodnost, orientovat se v jejich obsazích.

Průřezové téma učí žáky vytvářet si kritický odstup od mediálních sdělení a zároveň na schopnost interpretovat mediální sdělení z hlediska jeho informační kvality. Na 1. stupni se uplatňuje hlavně v návaznosti na téma Jazyk a jazyková komunikace, kdy žáci vnímají mluvený a psaný projev, pravidla veřejné komunikace, dialogu, argumentace.

Klíčové kompetence, které se v rámci tohoto tématu naplňují:

1. Kompetence k učení

- a) Žák se učí vyhledávat a třídit informace a na základě jejich pochopení je využívá v praktickém životě.
- b) Operuje s obecně užívanými termíny, uvádí věci do souvislostí.
- c) Samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje, vyvozuje závěry.

2. Kompetence k řešení problémů

- a) Žák se učí vnímat, rozpoznat a pochopit problém, přemýšlet o příčinách, hledat a plánovat řešení.
- b) Vyhledává informace potřebné k řešení problémů, nedá se odradit případným nezdarem.
- c) Kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, která si je schopen obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí.

3. Kompetence komunikativní

- a) Žák se učí formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně v písemném i ústním projevu.
- b) Naslouchá promluvám druhých lidí, snaží se jim porozumět, vhodně reaguje, diskutuje, argumentuje.
- c) Využívá informační komunikační prostředky a technologie pro kvalitní komunikaci s okolním světem.
- d) Získané komunikativní dovednosti využívá ke spolupráci a soužití s ostatními lidmi.

4. Kompetence sociální a personální

- a) Žák se učí spoluvytvářet příjemnou atmosféru v týmu, přispívá svou ohleduplností k upevňování dobrých vztahů, umí požádat o pomoc i ji poskytnout.
- b) Přispívá k diskusi, chápe potřebu efektivně spolupracovat, respektuje různá hlediska a čerpá z nich poučení.
- c) Řídí své jednání tak, aby dosáhl sebeúcty a uspokojení.

5. Kompetence občanské

- a) Žák se učí odpovědně rozhodovat podle daných situací, umí se zodpovědně zachovat i v krizových situacích, umí poskytnout účinnou pomoc.
- b) Chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, rozhoduje v zájmu zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti.

6. Kompetence pracovní

- a) Žák se učí přistupovat k pracovním výsledkům nejen z hlediska kvality a užitečnosti, ale i z hlediska ochrany zdraví, ochrany životního prostředí a ochrany kulturních hodnot.
- b) Své znalosti a dovednosti využívá i v zájmu své vlastní přípravy na budoucnost.

7. Kompetence digitální

- a) Žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- b) Žák získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- c) Žák vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků

3. Učební plán pro I. stupeň

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor Min. časová dotace	Vyučovací předmět	ROČNÍK					Dotace v předmětech	Díponobílní časová dotace
			1.	2.	3.	4.	5.		
Jazyk a jazyková komunikace	33 Český jazyk a literatura	Český jazyk	9	9	9	7	7	41	+8
	9 Cizí jazyk	Anglický jazyk			3	3	3	9	0
Matematika a její aplikace	20 Matematika a její aplikace	Matematika	4	5	5	5	5	24	+4
Informatika	2 Informatika	Informatika				1	1	2	0
Člověk a jeho svět	11 Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	3			15	+4
		Přírodověda				2	2		
		Vlastivěda				2	2		
Umění a kultura	12 Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	1	12	0
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2		
Člověk a zdraví	10 Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	0
Člověk a svět práce	5 Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	0
Celková povinná časová dotace			20	21	25	26	26	118	16

3.1 Poznámky k učebnímu plánu

Jazyk a jazyková komunikace

Český jazyk

V 1. ročníku má předmět komplexní charakter, od 2. ročníku je členěn na jazykovou výchovu, literární výchovu, komunikační a slohovou výchovu. Od 1. ročníku se v rámci předmětu realizují průřezová témata osobnostní výchova, multikulturní výchova, environmentální výchova, výchova demokratického občana. Předmět je posílen o 8 hodin z disponibilní časové dotace. V případě doporučení PPP je doplněn o předmět speciálně pedagogické péče.

Anglický jazyk

V rámci tohoto předmětu jsou realizována průřezová témata osobnostní výchova, environmentální výchova, multikulturní výchova.

Matematika a její aplikace

Matematika

Předmět je povinně zařazen do všech ročníků. Předmět je posílen o 4 hodiny z disponibilní časové dotace.

Informatika

Informatika

Učivo v 1. – 4. ročníku je realizováno jako součást jiných vyučovacích předmětů, v 4. a 5. ročníku je tento obor zařazován jako samostatný vyučovací předmět a je též spojován s obsahem jiných vyučovacích předmětů.

Člověk a jeho svět

Prvouka, přírodověda, vlastivěda

Vzdělávací obor člověk a jeho svět zahrnuje předměty PRV, PŘ, VL. V rámci těchto předmětů jsou realizována průřezová témata environmentální výchova, multikulturní výchova, osobnostní a sociální výchova, výchova demokratického občana, proto je časová dotace tohoto oboru posílena ve 3. a 4. ročníku po 1 hodině z disponibilní časové dotace. Pro zjednodušení je učivo VL vyučováno jeden rok celá dějepisná část, druhý rok celá zeměpisná část pro oba ročníky.

Umění a kultura

Výtvarná výchova

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Vv je utvořen tak, že učivo a očekávané výstupy jsou rozpracovány do období. Učivo je rozčleněno tak, že žáci I. třídy pracují na stejném výrobku bez ohledu na ročník a žáci II. a III. třídy pracují takto: 3. ročník tvoří jiné dílo než 4. a 5. ročník. Je to dáno časovou dotací, kde třetí ročník má pouze 1 vyučovací hodinu týdně.

Hudební výchova

Hudební výchova

Pro přehlednost jsou hudební činnosti uvedeny odděleně podle jednotlivých ročníků, aby byla patrná

ŠVP ZV – „Škola pro veselé a pracovité žáky“

jejich propojenost a nárůst kompetencí v jednotlivých ročnících. Pro zjednodušení výuky vyučujeme vždy samostatně 3. ročník – učivo 3. ročníku a spojujeme 4. a 5. ročník – jeden školní rok se vyučuje učivo 4. ročníku a druhý školní rok pro oba ročníky se učí učivo 5. ročníku.

Člověk a zdraví

Tělesná výchova

Vzdělávací obsah je zpracován do dvou období.

Výuka plavání probíhá formou kurzu. V rámci tohoto předmětu jsou realizována průřezová témata environmentální výchova a osobnostní výchova.

Člověk a svět práce

Pracovní činnosti

Učivo vzdělávací oblasti se vyučuje obdobně jako učivo oblasti **Umění a kultura**.

Poznámka: Spojování ročníků - a s tím spojená společná výuka v určitých vzdělávacích oblastech - je dáno charakterem málotřídní školy. Vychází z dlouholetých zkušeností, že tento systém je ten nejúčinnější. Tematické plány jsou zodpovědně rozpracované. Nestane se tedy, že by se žák v pětiletém období naší málotřídní školy učil v následném nebo jiném ročníku stejné učivo, vytvářel stejný výkres nebo zhotovoval stejný výrobek.

4. Učební osnovy

4.1 Jazyk a jazyková komunikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Jazyk a jazyková komunikace** zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech **Český jazyk a literatura, Cizí jazyk a Další cizí jazyk**¹. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru **Český jazyk a literatura** jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Při realizaci tohoto vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Český jazyk a literatura** má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

V *Komunikační a slohové výchově* se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

V *Jazykové výchově* žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V *Literární výchově* žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepcie, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

ŠVP ZV – „Škola pro veselé a pracovité žáky“

Cizí jazyk a Další cizí jazyk přispívají k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry, a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Požadavky na vzdělávání v cizích jazycích formulované v RVP ZV vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, který popisuje různé úrovně ovládání cizího jazyka². Vzdělávání v Cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A2, vzdělávání v Dalším cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A1 (podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky)³.

Úspěšnost jazykového vzdělávání jako celku je závislá nejen na výsledcích vzdělávání v mateřském jazyce a v cizích jazycích, ale závisí i na tom, do jaké míry se jazyková kultura žáků stane předmětem zájmu i všech ostatních oblastí základního vzdělávání.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako nositele historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založeným na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- ČJL-3-1-01 *plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti*
- ČJL-3-1-02 *porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti*
- ČJL-3-1-03 *respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru*
- ČJL-3-1-04 *pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost*
- ČJL-3-1-05 *v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči*
- ČJL-3-1-06 *volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích*
- ČJL-3-1-07 *na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev*
- ČJL-3-1-08 *zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním*
- ČJL-3-1-09 *píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev*
- ČJL-3-1-10 *píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení*
- ČJL-3-1-11 *seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČJL-3-1-01p *čte s porozuměním jednoduché texty*
- ČJL-3-1-02p *rozumí pokynům přiměřené složitosti*
- ČJL-3-1-04p, ČJL-3-1-05p, ČJL-3-1-06p *dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání*
- ČJL-3-1-08 *zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním*
- ČJL-3-1-09p *píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen*
- ČJL-3-1-09p *spojuje písmena a slabiky*
- ČJL-3-1-09p *převádí slova z mluvené do psané podoby*
- ČJL-3-1-09p *dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost*
- ČJL-3-1-10p *opisuje a přepisuje krátké věty*

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- ČJL-5-1-01 *čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas*
- ČJL-5-1-02 *rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává*
- ČJL-5-1-03 *posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení*
- ČJL-5-1-04 *reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta*
- ČJL-5-1-05 *vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku*

- ČJL-5-1-06** *rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě*
ČJL-5-1-07 *volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru*
ČJL-5-1-08 *rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace*
ČJL-5-1-09 *píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry*
ČJL-5-1-10 *sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
 žák

- ČJL-5-1-05p, ČJL-5-1-10p** *vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích*
ČJL-5-1-05p *má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování*
ČJL-5-1-07p *v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči*
ČJL-5-1-09p *popíše jednoduché předměty, činnosti a děje*
ČJL-5-1-09p *opisuje a přepisuje jednoduché texty*
ČJL-5-1-09p *píše správně a přehledně jednoduchá sdělení*
ČJL-5-1-09p *píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy*
ČJL-5-1-09p *ovládá hůlkové písmo*
 - *tvoří otázky a odpovídá na ně*

Učivo

- **čtení** – praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu); věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)
- **naslouchání** – praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem); věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)
- **mluvený projev** – základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu; základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)
- **písemný projev** – základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem); technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu); žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (přihláška, dotazník), vypravování

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- ČJL-3-2-01** *rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky*
ČJL-3-2-02 *porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná*
ČJL-3-2-03 *porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost*
ČJL-3-2-04 *rozlišuje slovní druhy v základním tvaru*
ČJL-3-2-05 *užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves*

- ČJL-3-2-06** *spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy*
- ČJL-3-2-07** *rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky*
- ČJL-3-2-08** *odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČJL-3-2-01p** *rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy*
- ČJL-3-2-01p** *rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky*
- ČJL-3-2-01p** *tvoří slabiky*
- ČJL-3-2-01p** *rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky*
- ČJL-3-2-08p** *píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech*

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- ČJL-5-2-01** *porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová*
- ČJL-5-2-02** *rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku*
- ČJL-5-2-03** *určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu*
- ČJL-5-2-04** *rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary*
- ČJL-5-2-05** *vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty*
- ČJL-5-2-06** *odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změni větu jednoduchou v souvětí*
- ČJL-5-2-07** *užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje*
- ČJL-5-2-08** *píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách*
- ČJL-5-2-09** *zvládá základní příklady syntaktického pravopisu*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČJL-5-2-03p** *pozná podstatná jména a slovesa*
- ČJL-5-2-06p** *dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího*
- ČJL-5-2-08p** *rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik*
- *určuje samohlásky a souhlásky*
 - *seřadí slova podle abecedy*
 - *správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě*
 - *správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky*

Učivo

- **zvuková stránka jazyka** – sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)
- **slovní zásoba a tvoření slov** – slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma; stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka)
- **tvarosloví** – slovní druhy, tvary slov
- **skladba** – věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice
- **pravopis** – lexikální, základy morfologického (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých) a syntaktického (shoda přísudku s holým podmětem)

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- ČJL-3-3-01** čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
- ČJL-3-3-02** vyjadřuje své pocity z přečteného textu
- ČJL-3-3-03** rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění
- ČJL-3-3-04** pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČJL-3-3-01p** pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně
- ČJL-3-3-02p** reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací
- při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- ČJL-5-3-01** vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je
- ČJL-5-3-02** volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma
- ČJL-5-3-03** rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů
- ČJL-5-3-04** při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p** dramatizuje jednoduchý příběh
- ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p** vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek
- ČJL-5-3-02p** čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy
- ČJL-5-3-02p** určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti
- ČJL-5-3-04p** rozlišuje prózu a verše
- rozlišuje pohádkové prostředí od reálného

Učivo

- poslech literárních textů
- zážitkové čtení a naslouchání
- tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod
- základní literární pojmy – literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání

4.2 Cizí jazyk - Anglický jazyk

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Očekávané výstupy – 1. období

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

žák

- CJ-3-1-01** rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně
- CJ-3-1-02** zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
- CJ-3-1-03** rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu
- CJ-3-1-04** rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu
- CJ-3-1-05** přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení
- CJ-3-1-06** píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- CJ-3-1-01p** je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka

Očekávané výstupy – 2. období

POSLECH S POROZUMĚNÍM

žák

- CJ-5-1-01** rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
- CJ-5-1-02** rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- CJ-5-1-03** rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- CJ-5-1-01p *rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností*
- CJ-5-1-02p *rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)*
- *rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování*

MLUVENÍ

žák

- CJ-5-2-01 *se zapojí do jednoduchých rozhovorů*
- CJ-5-2-02 *sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat*
- CJ-5-2-03 *odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- CJ-5-2-01p *pozdraví a poděkuje*
- CJ-5-2-02p *sdělí své jméno a věk*
- CJ-5-2-03p *vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu)*

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

žák

- CJ-5-3-01 *vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům*
- CJ-5-3-02 *rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- CJ-5-3-02p *rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)*

PSANÍ

žák

- CJ-5-4-01 *napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života*
- CJ-5-4-02 *vyplní osobní údaje do formuláře*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- *je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka*

Učivo

- **zvuková a grafická podoba jazyka** – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov

- **slovní zásoba** – základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
- **tematické okruhy** – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí
- **mluvnice** – základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

4.3 Matematika a její aplikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je v základním vzdělávání založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tematické okruhy. V tematickém okruhu Čísla a početní operace na prvním stupni, si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmičké porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací.

V tematickém okruhu Závislosti, vztahy a práce s daty žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodného počítačového softwaru nebo grafických kalkulátorů. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.

V tematickém okruhu Geometrie v rovině a v prostoru žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (resp. v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (resp. povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.

Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou Nestandardní aplikační úlohy a problémy, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Tyto úlohy prolínají všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i

ŠVP ZV – „Škola pro veselé a pracovité žáky“

žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojování si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovedností vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- M-3-1-01** *používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků*
- M-3-1-02** *čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti*
- M-3-1-03** *užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose*
- M-3-1-04** *provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly*
- M-3-1-05** *řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- M-3-1-01p *porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20*
- M-3-1-02p *čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100*
- M-3-1-02p *zná matematické operátory $+$, $-$, $=$, $<$, $>$ a umí je zapsat*
- M-3-1-04p *sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20*
- M-3-1-05p *řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 umí rozklad čísel v oboru do 20*

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- M-5-1-01 *využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení*
- M-5-1-02 *provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel*
- M-5-1-03 *zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel*
- M-5-1-04 *řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel*
- M-5-1-05 *modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku*
- M-5-1-06 *porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel*
- M-5-1-07 *přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty*
- M-5-1-08 *porozumí významu znaku „–“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- M-5-1-02p *čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000*
- M-5-1-02p *sčítá a odčítá z paměti i písemně dvouciferná čísla*
- M-5-1-02p *zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100*
- M-5-1-03p *zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách*
- M-5-1-03p *tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100*
- M-5-1-04p *zapiše a řeší jednoduché slovní úlohy*
- M-5-1-04p *rozeznává sudá a lichá čísla*
- *používá kalkulátor*

Učivo

- přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky
- zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model)
- násobilka
- vlastnosti početních operací s čísly
- písemné algoritmy početních operací

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Očekávané výstupy – 1. období

žák

M-3-2-01 *orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času*

M-3-2-02 *popisuje jednoduché závislosti z praktického života*

M-3-2-03 *doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-3-2-02p *modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek*

M-3-2-03p *doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20*

- *zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahore, dole, vpředu, vzadu*

- *uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi*

Očekávané výstupy – 2. období

žák

M-5-2-01 *vyhledává, sbírá a třídí data*

M-5-2-02 *čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-5-2-01p *vyhledá a roztrídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu*

M-5-2-02p *orientuje se a čte v jednoduché tabulce*

- *určí čas s přesností na čtvrt hodiny, převádí jednotky času v běžných situacích*

- *provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času*

- *uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi*

Učivo

- závislosti a jejich vlastnosti
- diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Očekávané výstupy – 1. období

žák

M-3-3-01 *rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci*

M-3-3-02 *porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky*

M-3-3-03 *rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-3-3-01p *pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit*

M-3-3-01p *rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují*

M-3-3-02p *používá pravítko*

Očekávané výstupy – 2. období

žák

M-5-3-01 *narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník*

	<i>a kružnici); užívá jednoduché konstrukce</i>
M-5-3-02	<i>sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran</i>
M-5-3-03	<i>sestrojí rovnoběžky a kolmice</i>
M-5-3-04	<i>určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu</i>
M-5-3-05	<i>rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru</i>
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:	
žák	
M-5-3-01p	<i>znázorní, narysuje a označí základní rovinné útvary</i>
M-5-3-02p	<i>měří a porovnává délku úsečky</i>
M-5-3-02p	<i>vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran</i>
M-5-3-03	<i>sestrojí rovnoběžky a kolmice</i>
M-5-3-05p	<i>určí osu souměrnosti překládáním papíru</i>
-	<i>pozná základní tělesa</i>

Učivo

- **základní útvary v rovině** – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník
- **základní útvary v prostoru** – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec
- délka úsečky; jednotky délky a jejich převody
- obvod a obsah obrazce
- vzájemná poloha dvou přímek v rovině
- osově souměrné útvary

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Očekávané výstupy – 2. období

žák

M-5-4-01 ***řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky***

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-5-4-01p ***řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech***

Učivo

- slovní úlohy
- číselné a obrázkové řady
- magické čtverce
- prostorová představivost

4.4 Informační a komunikační technologie

Vzdělávací oblast **Informatika** se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

V průběhu základního vzdělávání žáci začínají vyvíjet funkční technická řešení problémů. Osvojují si časté testování prototypů a jejich postupné vylepšování jako přirozenou součást designu a vývoje v informačních technologiích. Zvažují a ověřují dopady navrhovaných řešení na jedince, společnost, životní prostředí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje
- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech
- nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem
- otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- I-5-1-01** *uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat*
- I-5-1-02** *popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji*
- I-5-1-03** *vyčte informace z daného modelu*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- I-5-1-01p** *uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na otázky, které se týkají jeho osoby na základě dat*
- I-5-1-02p** *popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví*

Učivo

- **data, informace:** sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku; hodnocení získaných dat, vyvozování závěrů
- **kódování a přenos dat:** využití značek, piktogramů, symbolů a kódů pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace
- **modelování:** model jako zjednodušené znázornění skutečnosti; využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy) ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- I-5-2-01** *sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů*
- I-5-2-02** *popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení*
- I-5-2-03** *v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy*
- I-5-2-04** *ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- I-5-2-01p** *sestavuje symbolické zápisy postupů*
- I-5-2-02p** *popíše jednoduchý problém související s okruhem jeho zájmů a potřeb, navrhne a popíše podle předlohy jednotlivé kroky jeho řešení*
- I-5-2-03p** *rozpozná opakující se vzory, používá opakování známých postupů*

Učivo

- **řešení problému krokováním:** postup, jeho jednotlivé kroky, vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu; příklady situací využívajících opakovaně použitelné postupy; přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu, algoritmu; sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci
- **programování:** experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí; události, sekvence, opakování, podprogramy; sestavení programu
- **kontrola řešení:** porovnání postupu s jiným a diskuse o nich; ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním; nalezení chyby a oprava kódu; nahrazení opakujícího se vzoru cyklem

INFORMAČNÍ SYSTÉMY

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- I-5-3-01** *v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi*
I-5-3-02 *pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- I-5-3-01p** *v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky*
I-5-3-02p *pro vymezený problém, který opakovaně řešil, zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data*

Učivo

- **systémy:** skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení; příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka; části systému a vztahy mezi nimi
- **práce se strukturovanými daty:** shodné a odlišné vlastnosti objektů; řazení prvků do řad, číslování a nečíslování seznam, víceúrovňový seznam; tabulka a její struktura; záznam, doplnění a úprava záznamu

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- I-5-4-01** *najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu*
I-5-4-02 *propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí*
I-5-4-03 *dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- I-5-4-01p** *najde a spustí známou aplikaci, pracuje s daty různého typu*
I-5-4-03p *popíše bezpečnostní a jiná pravidla stanovená pro práci s digitálními technologiemi*

Učivo

- **hardware a software:** digitální zařízení a jejich účel; prvky v uživatelském rozhraní; spouštění, přepínání a ovládání aplikací; uložení dat, otevírání souborů
- **počítačové sítě:** propojení technologií, (bez)drátové připojení; internet, práce ve sdíleném prostředí, sdílení dat

- **bezpečnost:** pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením; uživatelské účty, hesla

4.5 Člověk a jeho svět

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět** je jedinou vzdělávací oblastí RVP ZV, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým syntetickým (integrovaným) obsahem spoluutváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni.

Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti, utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi, vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládání nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

Vzdělávací oblast tak připravuje základy pro specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech *Člověk a společnost*, *Člověk a příroda* a ve vzdělávacím oboru *Výchova ke zdraví*.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Člověk a jeho svět** je členěn do *pěti tematických okruhů*. Propojováním tematických okruhů je možné vytvářet v ŠVP různé varianty vyučovacích předmětů a jejich vzdělávacího obsahu⁴.

V tematickém okruhu *Místo, kde žijeme* se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově). Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu *Lidé kolem nás* si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

ŠVP ZV – „Škola pro veselé a pracovitě žáky“

V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejznámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd.

V tematickém okruhu *Rozmanitost přírody* žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu *Člověk a jeho zdraví* žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Vyučován je v 1., 2. a 3. ročníku pod názvem Prvouka, ve 4. a 5. ročníku v předmětech Přírodověda a Valstivěda.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co ho zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení

ŠVP ZV – „Škola pro veselé a pracovitě žáky“

- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

MÍSTO, KDE ŽIJEME

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČJS-3-1-01 *vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí*

ČJS-3-1-02 *začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-3-1-01p *orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy*

ČJS-3-1-01p *popíše a zvládne cestu do školy*

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČJS-5-1-01 *určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu*

ČJS-5-1-02 *určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě*

ČJS-5-1-03 *rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy*

ČJS-5-1-04 *vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam*

ČJS-5-1-05 *porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích*

ČJS-5-1-06 *rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-5-1-01p *popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje*

ČJS-5-1-01p, ČJS-5-1-02p *orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany*

ČJS-5-1-02p *řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě*

ČJS-5-1-03p *má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě*

ČJS-5-1-04p *uveď pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí*

ČJS-5-1-05p *sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest*

ČJS-5-1-06p *pozná státní symboly České republiky*

Učivo

- **domov** – prostředí domova, orientace v místě bydliště
- **škola** – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace
- **obec (město), místní krajina** – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť
- **okolní krajina (místní oblast, region)** – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany
- **regiony ČR** – Praha a vybrané oblasti ČR
- **naše vlast** – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly
- **Evropa a svět** – kontinenty, evropské státy, EU, cestování
- **mapy obecně zeměpisné a tematické** – obsah, grafika, vysvětlivky

LIDÉ KOLEM NÁS

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům

ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-3-2-01p rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy

ČJS-3-2-01p dodržuje základní pravidla společenského chování

ČJS-3-2-01p při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně

ČJS-3-2-01p projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům

ČJS-3-2-02p pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)

ČJS-5-2-03 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat

ČJS-5-2-04 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátet dluhy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-5-2-01p, ČJS-5-2-02p dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)

ČJS-5-2-03p rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých

ČJS-5-2-03p	<i>uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy</i>
ČJS-5-2-04p	<i>používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze</i>
ČJS-5-2-04p	<i>porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz</i>
ČJS-5-2-04p	<i>sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů</i>

Učivo

- **rodina** – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, fyzická a duševní práce, zaměstnání
- **soužití lidí** – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie
- **chování lidí** – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům
- **právo a spravedlnost** – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy
- **vlastnictví** – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky

LIDÉ A ČAS

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- ČJS-3-3-01 *využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti*
- ČJS-3-3-02 *pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu*
- ČJS-3-3-03 *uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČJS-3-3-01p *pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase*
- ČJS-3-3-01p *zná rozvržení svých denních činností*
- ČJS-3-3-02p ČJS-3-3-03p *rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti*
- ČJS-3-3-03p *poznává různé lidské činnosti*

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- ČJS-5-3-01 *pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy*
- ČJS-5-3-02 *využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti*
- ČJS-5-3-04 *srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-5-3-04p rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách
uveče významné události, které se vztahují k regionu a kraji
vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého
bydliště

Učivo

- **orientace v čase a časový řád** – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období
- **současnost a minulost v našem životě** – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny
- **regionální památky** – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost
- **báje, mýty, pověsti** – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj

4.6 Umění a kultura

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Umění a kultura** umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence – umění a kulturu; kulturu jako procesy i výsledky duchovní činnosti umožňující chápat kontinuitu proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence, i jako neoddelitelnou součást každodenního života (kultura chování, oblékání, cestování, práce); umění jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky.

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky atp.

V etapě základního vzdělávání je oblast Umění a kultura zastoupena vzdělávacími obory **Hudební výchova** a **Výtvarná výchova**. Vzdělávací oblast lze rozšířit o doplňující vzdělávací obor *Dramatická výchova*, který je na úrovni školního vzdělávacího programu možné realizovat formou samostatného vyučovacího předmětu, projektu, kurzu apod. (viz kapitola 5.10).

Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění, ale také umění dramatického a literárního. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředky pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat.

S přechodem na 2. stupeň základního vzdělávání se otevírá cesta širšímu nazírání na kulturu a umění. Připomínají se historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující umění a kulturu. Inspirací k činnostem se stávají také literární a dramatická díla (divadlo, film), multimediální tvorba i samotné znakové systémy. Nalézání vztahů mezi jednotlivými druhy umění a uplatňování různorodosti výrazových prostředků při hledání variant řešení společně zvolených témat umožňují projekty. Ty otevírají společný prostor pro získání dovedností a poznatků překračujících rámec jednotlivých oborů, a přispívají tak k osobitějšímu a originálnějšímu sebevyjádření i hlubšímu porozumění uměleckému dílu.

ŠVP ZV – „Škola pro veselé a pracovité žáky“

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím *vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností* k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe *obsahovými doménami* hudební výchovy.

Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti – jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi – sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.

Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

Obsahem *Vokálních činností* je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

Obsahem *Instrumentálních činností* je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

Obsahem *Hudebně pohybových činností* je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem *Poslechových činností* je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejatému) nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, citění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Obsahem *Rozvíjení smyslové citlivosti* jsou činnosti, které žákovi umožňují rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.

Obsahem *Uplatňování subjektivity* jsou činnosti, které žáka vedou k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.

Obsahem *Ověřování komunikačních účinků* jsou činnosti, které žákovi umožňují utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace

ŠVP ZV – „Škola pro veselé a pracovité žáky“

- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

4.6.1 HUDEBNÍ VÝCHOVA

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- HV-3-1-01** *zpívá v jednohlase*
- HV-3-1-02** *rytmizuje a melodizuje jednoduché texty*
- HV-3-1-03** *využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře*
- HV-3-1-04** *reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie*
- HV-3-1-05** *rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby*
- HV-3-1-06** *rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- HV-3-1-01p** *zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty*
- HV-3-1-02p** *hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu*
- HV-3-1-04p** *reaguje pohybem na tempové a rytmické změny*
- HV-3-1-05p** *rozliší sílu zvuku*
- *pozorně vnímá jednoduché skladby*

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- HV-5-1-01** *zpívá v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti*
- HV-5-1-02** *realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not*
- HV-5-1-03** *hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní*
- HV-5-1-04** *rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby*
- HV-5-1-05** *vytváří jednoduché přehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace*

HV-5-1-06 *rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků*

HV-5-1-07 *ztvární hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

HV-5-1-01p zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem

HV-5-1-02p, HV-5-1-07p propojí vlastní pohyb s hudbou

HV-5-1-03p doprovází spolužáky na rytmické hudební nástroje

HV-5-1-06p odliší tóny podle výšky, síly a barvy

- pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb

- správně hospodáří s dechem při interpretaci písní –frázování

Učivo

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

- **pěvecký a mluvní projev** – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu
- **hudební rytmus** – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu
- **dvojhlas a vícehlas** – prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod.
- **intonace, vokální improvizace** – diatonické postupy v durových a mollových tóninách (V., III. a I. stupeň, volné nástupy VIII. a spodního V. stupně apod.), hudební hry (ozvěna, otázka–odpověď apod.)
- **záznam vokální hudby** – zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

- **hra na hudební nástroje** – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod.
- **rytmizace, melodizace, hudební improvizace** – tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka–odpověď), jednoduchá písňová forma (a–b)
- **záznam instrumentální melodie** – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku či tématu instrumentální skladby, využití notačních programů

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- **taktování, pohybový doprovod znějící hudby** – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance
- **pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby** – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků
- **orientace v prostoru** – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů při tanci či pohybových hrách

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- **kvality tónů** – délka, síla, barva, výška
- **vztahy mezi tóny** – souzvuk, akord
- **hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem** – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu

- hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj
- hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod.
- hudební formy – malá písňová forma, rondo, variace
- interpretace hudby – slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)

4.6.2 Výtvarná výchova

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- VV-3-1-01** rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ
- VV-3-1-02** v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace
- VV-3-1-03** vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje
- VV-3-1-04** interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností
- VV-3-1-05** na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- VV-3-1-01p až VV-5-1-05p** zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu
- VV-3-1-01p** rozpoznává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)
- VV-3-1-02p, VV-3-1-04p** uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- VV-5-1-01** při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů
- VV-5-1-02** při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností
- VV-5-1-03** nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě
- VV-5-1-04** osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky
- VV-5-1-05** porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace
- VV-5-1-06** nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

VV-5-1-01p až VV-5-1-06p uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr

VV-5-1-01p rozlišuje, porovnává, třídí a linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)

VV-5-1-02p, VV-5-1-03p při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie

VV-5-1-05p vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla

Učivo

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

- **prvky vizuálně obrazného vyjádření** – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru
- **uspořádání objektů do celků** – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření
- **reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly** – vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly
- **smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření** – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

- **prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností** – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby
- **typy vizuálně obrazných vyjádření** – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama
- **přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením** – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

- **osobní postoj v komunikaci** – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací
- **komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření** – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu)
- **proměny komunikačního obsahu** – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění

4.7. Člověk a zdraví - TĚLESNÁ VÝCHOVA

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- TV-3-1-01** *spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti*
- TV-3-1-02** *zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení*
- TV-3-1-03** *spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích*
- TV-3-1-04** *uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy*
- TV-3-1-05** *reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- TV-3-1-01p** *zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost*
- TV-3-1-04p** *dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách*
- TV-3-1-05p** *reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti*
- *projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám*
- *zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů*

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- TV-5-1-01** *podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti*
- TV-5-1-02** *zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením*
- TV-5-1-03** *zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her*
- TV-5-1-04** *uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka*
- TV-5-1-05** *jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti*
- TV-5-1-06** *jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví*
- TV-5-1-07** *užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení*
- TV-5-1-08** *zorganizuje nenáročnou pohybovou činnosti a soutěže na úrovni třídy*
- TV-5-1-09** *změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky*
- TV-5-1-10** *orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních*

akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace

TV-5-1-11 *adapтуje se na vodní prostředí, dodrží hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti*

TV-5-1-12 *zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

TV-5-1-01p *chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu*

TV-5-1-02p *zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením*

TV-5-1-03p *zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností*

TV-5-1-04p *uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti*

TV-5-1-05p *reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti*

TV-5-1-06p *dodrží pravidla her a jedná v duchu fair play*

- *zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla*

- *zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy*

Učivo

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

- **význam pohybu pro zdraví** – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu
- **příprava organismu** – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení
- **zdravotně zaměřené činnosti** – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití
- **rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu**
- **hygiena při TV** – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity
- **bezpečnost při pohybových činnostech** – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

- **pohybové hry** – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost
- **základy gymnastiky** – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na náradí odpovídající velikosti a hmotnosti
- **rytmické a kondiční formy cvičení pro děti** – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance
- **průpravné úpoly** – přetahy a přetlaky
- **základy atletiky** – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem
- **základy sportovních her** – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel mini sportů

ŠVP ZV – „Škola pro veselé a pracovitě žáky“

- **turistika a pobyt v přírodě** – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody
- **plavání (základní plavecká výuka)** – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a bezpečnosti
- **lyžování, bruslení (podle podmínek školy)** – hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích
- **další pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)**

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

- **komunikace v TV** – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály
- **organizace při TV** – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí
- **zásady jednání a chování** – fair play, olympijské ideály a symboly
- **pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností** – her, závodů, soutěží
- **měření a posuzování pohybových dovedností** – měření výkonů, základní pohybové testy
- **zdroje informací o pohybových činnostech**

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA (prvky ZdrTV jsou využívány v povinné TV; ZdrTV jako ucelený systém je nabízena žákům III. (II.) zdravotní skupiny v samostatných vyučovacích hodinách.

1. stupeň

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ZTV-3-1-01 *uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy*

ZTV-3-1-02 *zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ZTV-3-1-01 *uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy*

ZTV-3-1-02 *zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením*

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ZTV-5-1-01 *zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování*

ZTV-5-1-02 *zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele*

ZTV-5-1-03 *upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ZTV-5-1-01 *zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování*

ZTV-5-1-02 *zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele*

ZTV-5-1-03 *upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením*

Učivo

ČINNOSTI A INFORMACE PODPORUJÍCÍ KOREKCE ZDRAVOTNÍCH OSLABENÍ

- **zdravotní oslabení** – konkrétní zdravotní oslabení žáka, prevence, pohybový režim, vhodné oblečení a obutí pro ZdrTV, zásady správného držení těla, dechová cvičení, vnímání pocitů při cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení)

SPECIÁLNÍ CVIČENÍ

- **základy speciálních cvičení** – základní cvičební polohy, základní technika cvičení, soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení

Vzhledem k ucelenému systému speciálních cvičení, který je shodný pro 1. i 2. stupeň, je formulováno učivo tohoto tématu jen na 2. stupni s předpokladem využití v celém základním vzdělávání.

VŠEOBECNĚ ROZVÍJEJÍCÍ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- **pohybové činnosti v návaznosti na obsah TV** – s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení

4.8 Člověk a svět práce – PRACOVNÍ ČINNOSTI

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů

ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-3-1-01p zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů

ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČSP-5-1-01 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu

ČSP-5-1-02 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic

ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu

ČSP-5-1-04 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-5-1-01p vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu

- ČSP-5-1-02p *využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii*
ČSP-5-1-03 *volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu*
ČSP-5-1-04p *udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění*

Učivo

- vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.)
- pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití
- jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce
- lidové zvyky, tradice, řemesla

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČSP-3-2-01 *zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-3-2-01 *zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi*

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČSP-5-2-01 *provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž*

ČSP-5-2-02 *pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu*

ČSP-5-2-03 *dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-5-2-01 *provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž*

ČSP-5-2-02 *pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu*

ČSP-5-2-03p *udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu*

-

užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky

Učivo

- stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů
- práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČSP-3-3-01 *provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování*

ČSP-3-3-02 *pečuje o nenáročné rostliny*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-3-3-01p *provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho*

výsledky

ČSP-3-3-02 *pečuje o nenáročné rostliny*

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČSP-5-3-01 *provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování*

ČSP-5-3-02 *ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny*

ČSP-5-3-03 *volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní*

ČSP-5-3-04 *dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-5-3-01p *dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin*

ČSP-5-3-02p *ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování*

ČSP-5-3-03 *volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní*

ČSP-5-3-04p *dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu na zahradě*

Učivo

- základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo
- pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.)
- pěstování pokojových rostlin
- rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie

PŘÍPRAVA POKRMŮ

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČSP-3-4-01 *připraví tabuli pro jednoduché stolování*

ČSP-3-4-02 *chová se vhodně při stolování*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-3-4-01p *upraví stůl pro jednoduché stolování*

ČSP-3-4-02 *chová se vhodně při stolování*

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČSP-5-4-01 *orientuje se v základním vybavení kuchyně*

ČSP-5-4-02 *připraví samostatně jednoduchý pokrm*

ČSP-5-4-03 *dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování*

ČSP-5-4-04 *udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-5-4-01p *uvede základní vybavení kuchyně*

ČSP-5-4-02 *připraví samostatně jednoduchý pokrm*

ČSP-5-4-03p	<i>dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování</i>
ČSP-5-4-04	<i>udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni</i>
-	<i>uplatňuje zásady správné výživy</i>

Učivo

- základní vybavení kuchyně
- výběr, nákup a skladování potravin
- jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování
- technika v kuchyni – historie a význam
- **podnikání** – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání

4.9. Předmět speciálně pedagogické péče

Předmět speciálně pedagogické péče je zajišťován pedagogickými pracovníky školy s rozšířenou kompetencí pro oblast speciální pedagogiky, speciálními pedagogy školy nebo školského poradenského zařízení při dodržení nejvyššího počtu povinných vyučovacích hodin, přičemž ve druhém stupni podpory je zaměřen na nápravy v oblasti logopedických obtíží, řečové výchovy, specifických poruch učení, rozvoj grafomotorických dovedností, rozvoj vizuálně percepčních dovedností, zdravotní tělesné výchovy, nácvik sociální komunikace. Ve třetím stupni podpory zahrnuje předměty speciálně pedagogické péče uvedené ve druhém stupni podpůrných opatření, doplněné např. o zrakovou stimulaci, bazální stimulaci u žáků s mentálním postižením, práci s optickými pomůckami, logopedickou péči, u žáků, kteří nemohou vnímat řeč sluchem, se věnuje rozvíjení sluchového vnímání, odezírání, rozumění mluvené řeči a její produkci, českému znakovému jazyku, dále se věnuje prostorové orientaci, případně dalším oblastem speciálně pedagogické péče. Ve čtvrtém stupni podpory je předmět speciálně pedagogické péče zaměřen na oblasti předmětů speciálně pedagogické péče ve druhém i třetím stupni podpůrných opatření a dále na český znakový jazyk, prostředky alternativní nebo augmentativní komunikace, na prostorovou orientaci, na samostatný pohyb zrakově postižených, na práci s optickými pomůckami, na Braillovo písmo, na bazální stimulaci u žáků s kombinovanými vadami, případně vychází z dalších obtíží žáků, které vyplývají z charakteru jejich zdravotních obtíží. V pátém stupni podpory vychází předmět speciálně pedagogické péče ze specifík obtíží žáka, je stanoven SPC.

5. Školní projekty

5.1. Společné tvoření – osobnostní a sociální výchova

Cíl projektu:

Prostřednictvím činnostního učení nabídnout žákům možnost utvářet pozitivní rozvoj v oblasti osobnostní a sociální. Stimulovat postoje a hodnoty systému žakovského kolektivu, naučit pomáhat každému žákovi najít cestu spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu. Učit je vímat odlišnosti jako příležitost k vlastnímu obohacení, nikoli jako zdroji konfliktu. Pomocí tvořivé aktivity si uvědomovat právo člověka na jedinečnost, uvědomit si rozdílnosti podobnosti mezi lidmi, příslušnost člověka ke skupině. Dojde ke sebepoznání, zdravému sebepojetí a seberegulaci.

Projekt „Společné tvoření“ je zpracován do celoškolského tvoření v době advenční. Bude realizován formou skupinové práce a jednotlivců při praktickém tvoření, řízeném rozhovoru, výtvarnou a rukodělnou činností. Za realizaci zodpovídají všichni vyučující. Projekt se bude realizovat

ŠVP ZV – „Škola pro veselé a pracovité žáky“
v prostorách školní budovy. Projekt je určen pro všechny ročníky.

Průřezová témata:

Osobnostní rozvoj

- soustředění se
- udržení pozornosti
- rozvoj smyslového vnímání
- seberegulace, sebeovládání
- kreativita

Sociální rozvoj

- komunikace
- příslušnost ke skupině
- řešení problémů
- spolupráce

Morální rozvoj

- pomoc druhému
- tolerance
- odpovědnost
- spolehlivost
- spravedlnost

5.2. Olympijský den – multikulturní výchova

Cíl projektu:

Prostřednictvím osobního prožitku se žáci seznámí s kulturními rozdíly, etnickým původem a odlišnostmi mezi jednotlivými národy. Seznámí se se zvyky, kulturou, atd. Naučí se respektovat tyto odlišnosti, seznámí se s pojmy rasismus, diskriminace, xenofobie, migrace.

Průřezová témata:

Kulturní rozdíly

- řeč
- zvyky
- kultura
- stravování
- chování

Lidské vztahy

- tolerance
- respektování

Etnický původ

Multikultura

Princip sociálního smíru a solidarity

- rasismus

- diskriminace
- xenofobie
- migrace

Realizace:

Projekt „Olympijský den“ bude realizován formou prezentace národů. Žáci vyhledají co nejvíce informací o jednotlivých národech, vyrobí si vhodné oblečení, připraví prezentaci a v závěru projektového dne se utkají ve sportovních disciplínách. Za realizaci zodpovídají všichni vyučující. Projekt bude probíhat v prostorách školní budovy a školní zahrady. Projekt je určen pro všechny ročníky.

5.3. Den Země – environmentální výchova

Cíl projektu:

Prostřednictvím činnostního učení sledovat a uvědomovat si vztahy mezi člověkem a přírodou, vést žáky k hodnocení ekologických problémů a vytváření odpovědnosti k ochraně přírody. Vytvářet a prohlubovat odpovědnost jednotlivce k ochraně přírody, provádět aktivity zaměřené na ochranu přírody, chápat souvislosti propojení mezi lidmi a přírodou a utvářet dobré mezilidské vztahy se spoužáky a okolním světem.

Průřezová témata:

Ekosystémy

- sledování rozdílnosti

Základní podmínky života

- voda
- ovzduší
- půda

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

- dopady činnosti člověka na přírodu

Vtáh člověka k prostředí

- třídění odpadu

Realizace: Během tohoto projektového dne budou probíhat praktické činnosti zaměřené na environmentální výchovu (úklid v okolí školy, sběr papíru, sázení rostlin, exkurze do čistírny odpadních vod), beseda dle aktuální nabídky. Za realizaci zodpovídají všichni vyučující. Projekt bude probíhat v prostorách školní budovy a školní zahrady. Projekt je určen pro všechny ročníky. Environmentální projekt bude realizován v projektu „Den Země“, který bude probíhat v měsíci dubnu (Den Země – 22. 4.).

5.4. Další projekty

V každém školním roce realizujeme 2 - 3 celodenní projekty většinou podle aktuální nabídky. Využíváme nabídek Domu dětí v Týništi nad Orlicí nebo navštěvujeme regionální pobočku INEX-SDA

Kostecké Horky, středisko ekologické výchovy a vzdělávání. V případě sportovních aktivit spolupracujeme s okolními školami.

Program EU-peníze školám nabízí základním školám unikátní možnost čerpat peníze z fondů EU za zjednodušených podmínek. Naše škola bude těchto příležitostí využívat a v rámci svého projektu bude nad rámec aktivit a hodinových dotací uvedených v tomto ŠVP realizovat mimořádnou individualizaci výuky.

6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

Úvod

Základem hodnocení žáka je zjištění, do jaké míry je žák po ukončení základního vzdělání vybaven klíčovými kompetencemi. Pravdivá odpověď je tím nejsložitějším v hodnocení nejen úspěšnosti žáka, ale i školy, práce učitelů a celého ŠVP.

Neexistuje jednoduchý mechanismus, jak hodnocení provést v reálném čase v době vzdělávání na základní škole. Teprve další život žáka ukáže, do jaké míry se podařilo vytčených cílů dosáhnout. O to složitější bude objektivně zhodnotit školu pouze 1. stupně (málotřídku), kterou žák opouští v průběhu základního vzdělávání a k vybavení jeho osoby klíčovými kompetencemi chybí ještě 4 roky.

Naše hodnocení vzdělávání v málotřídní škole nemůže být hodnocením žáka, jak zvládl klíčové kompetence, ale hodnocení úspěšnosti dosažení cílů, které ve svém souhrnu ke klíčovým kompetencím vedou.

6.1 Hodnocení žáka

Při vlastním hodnocení se zaměříme na dílčí kompetence, jako na hlavní předmět hodnocení úspěšnosti žáka v procesu vzdělávání, a to na **očekávané výstupy** jednotlivých vzdělávacích oblastí a na **konkretizované výstupy** konkretizovaného učiva v jednotlivých ročnících v jednotlivých vzdělávacích předmětech.

6.1.1 Druhy hodnocení žáka

Hodnocení informativní:

Je pro nás zpětnou vazbou, jak žáci chápou náš výklad, jaké problémy přetrvávají, jaké činnosti máme zařadit příští hodinu.

Hodnocení finální: Je výsledkem prospěchu žáka.

Hodnocení kritériální: Vztahuje se k cílům, ke klíčovým kompetencím, k výstupům na konci klasifikačního období.

Hodnocení individualizované:

Toto hodnocení používáme nejvíce, neboť srovnáváme současné výkony žáka s jeho výkony minulými a hodnotíme tak hlavně žákův osobní vývoj.

Formativní hodnocení:

Hodnocení vlastního pokroku, zlepšení, motivace k dalšímu učení.

Mezi všemi hodnotícími činnostmi bude převládat hodnocení a klasifikace žáka učitelem. Tím učitel poskytne žákovi nezbytnou zpětnou vazbu a pravdivý obraz, jak se mu daří dílčí konkretizované výstupy dosahovat. Je žádoucí, aby si kvalitní zpětnou vazbu dovedli žáci brzy vytvářet sami a naučili se vlastnímu kritickému sebehodnocení. Výběr vhodných forem a metod hodnocení žáka je plně v kompetenci učitele. Při výběru vhodné formy hodnocení by měl vyučující vždy zvážit i její „motivační dopad“ na žáka s ohledem na jeho individuální vloh a vlastnosti.

Základem formálního hodnocení žáka zůstává tradiční klasifikace v pětistupňové stupnici. Vyučující je při klasifikaci povinen dodržovat platné právní předpisy. Pro zvýšení motivace žáků mohou být v hodnocení používány plusy a mínusy, případně motivační obrázky.

Důležitou součástí hodnocení tvoří hodnocení chování a kázně žáků. Zvláště v této oblasti je důležitý systém pochval a odměňování jako motivujícího a pozitivního aspektu školního života.

Nedílnou součástí evaluace je uzavření 1. stupně v 5. ročníku. Ve 3. a v závěru 5. ročníku je to systém srovnávacích testů s důrazem na český jazyk a matematiku.

Žákům s přiznanými podpůrnými opatřeními je věnována individuální péče podle specificky vypracovaného plánu. Preferuje se péče o nejmladší žáky. Žáci jsou integrováni do běžných tříd. Na základě vyjádření pedagogicko – psychologické poradny je zákonným zástupcům žáka nabídnuta dohoda o způsobu klasifikace.

6.1.2 Sebehodnocení žáka

Už od 1. ročníku vedeme žáky k sebehodnocení vlastní práce a chování, tedy k tomu, aby se žáci snažili posoudit nejen svoji práci, ale i vynaložené úsilí, osobní možnosti a rezervy. Žáky vedeme též k posouzení práce spolužáků a chování spolužáků.

Sebehodnocení je žákovou dovedností a kompetencí. (Žák se učí posuzovat, obhajovat, zdůvodňovat, oponovat, zhodnocovat, vyvracet, oceňovat).

Nejprve žák zhodnotí sám sebe pak je jeho sebehodnocení konfrontováno v diskusi s hodnocením pedagoga, skupiny spolužáků nebo spolužáka.

6.2 Klasifikační stupnice na konci klasifikačního období

Klasifikace je vyjádřena stupnicí známek 1-5. Ukazuje, kde se žák v dané chvíli na škále hodnot nachází. Umožňuje stanovit průměr výkonu a slouží k statistickému zpracování. Klasifikace musí být doložitelná. Klasifikací stanovujeme úroveň žáka ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaných osnovami a ŠVP.

Stupeň 1: Spolehlivě ovládá učivo na úrovni stanovených výstupů, samostatně, pohotově a tvořivě řeší úkoly a zobecňuje poznatky, pracuje soustavně, aktivně po celé klasifikační období, projevuje

trvale zájem o předmět.

Stupeň 2: V podstatě ovládá učivo jako prostředek pro dosažení očekávaných výstupů, ale občas se dopouští nepodstatných chyb. Pracuje soustavně po celé klasifikační období, samostatně řeší úkoly, občas s drobnými nedostatky. O předmět má zájem.

Stupeň 3: Ovládá učivo průměrně celkem ještě na úrovni stanovené ŠVP, přitom se dopouští chyb, ale za vedení učitele je dovede odstranit. Samostatně úkoly řeší s obtížemi. Střídavý vzestup a pokles jeho zájmu o předmět.

Stupeň 4: Ovládá učivo v obrysech, ale s mnohými chybami, jež za pomoci učitele stěží napravuje. Samostatně úkoly neřeší většinou úspěšně. Má malý zájem o předmět, pracuje nesvědomitě a nesamostatně.

Stupeň 5: Neovládá učivo na úrovni dané učebními osnovami. Neřeší samostatně úkoly a na otázky učitele převážně neodpovídá správně. Neprojevuje zájem o předmět a s péčí učitele nedosahuje zlepšení.

Místo uvedené stupnice známek na přání rodičů je možné na konci klasifikačního období žáka hodnotit na vysvědčení slovním hodnocením.

Hodnocení chování žáků

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- a) 1 – velmi dobré,
- b) 2 – uspokojivé,
- c) 3 – neuspokojivé.

Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o ní ředitel po projednání v pedagogické radě.

Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel chování (školní řád) včetně dodržování vnitřního řádu školy během klasifikačního období.

Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka; k uděleným opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná.

6.3 Postihování chování žáka mimo školu

Rodiče je třeba vést k tomu, aby plně odpovídali za své děti v oblasti výchovné. Škola hodnotí a klasifikuje žáky především za jejich chování ve škole. Jsou-li však závažné a prokazatelné důvody udělit žákovi výchovné opatření vedoucí k posílení kázně, jeví se objektivní hodnotit žáka za chování ve vážných případech i mimo školu, jedná-li o se případy, jejichž projednávání se škola přímo účastní.

6.4 Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a aktivně prosazuje ustanovení vnitřního řádu školy. Má kladný vztah ke kolektivu třídy a školy, přispívá k jeho upevňování a k utváření pracovních podmínek pro vyučování a pro výchovu mimo vyučování. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka je v podstatě v souladu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Dopouští se závažnějšího přestupku, nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Nepřispívá aktivně k upevňování kolektivu. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům chování nebo vnitřního řádu školy; zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje činnost kolektivu nebo se dopouští poklesků v mravném chování.

6.5 Opravné zkoušky

Komise:

Komisi pro opravné zkoušky jmenuje ředitel školy. Komise je tříčlenná a tvoří ji:

- a) předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel
- b) zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu
- c) přísedící, kterým je jiný učitel vyučující daný předmět (z jiné školy)

Obsah a rozsah:

Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu s osnovami nebo se ŠVP.

Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není –li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví ředitel školy náhradní termín přezkoušení.

Výsledek:

Výsledek přezkoušení je vyjádřen stupněm prospěchu nebo slovním hodnocením. Výsledek přezkoušení již nelze změnit novou žádostí o přezkoušení. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka.

6.6 Hodnocení pedagogických pracovníků ředitelem

- a) hospitace
- b) klasifikace a hodnocení žáků
- c) rozborů žákovských prací
- d) srovnávací prověrky, testy
- e) přístup k dětem, obětavost, autorita
- f) respektování poruch učení
- g) dbání na školní řád
- h) úroveň dokumentace
- i) včasnost a přesnost termínu úkolů

6.7 Autoevaluace školy

Autoevaluace školy a její další evaluační činnost slouží k poskytování nezbytné zpětné vazby vedení školy o tom, jak se škole daří naplňovat stanovené vzdělávací záměry a cíle. Za úroveň výchovně vzdělávacího procesu a za výsledky vzdělávání zodpovídá ředitel školy.

Úloha ředitele školy spočívá především ve zhodnocení úspěšnosti žáků v dosahování očekávaných výstupů jednotlivých (oborů) vzdělávacích oblastí, a to především na konci 1. a 2. vzdělávacího období.

Preferovanou evaluační formou jsou standardizované testy, které umožní porovnat úspěšnost žáků v ročníku (třídě, mezi spolupracujícími školami apod.). Škola může využít vhodných standardizovaných evaluačních testů institucí, které se evaluací školních vzdělávacích programů budou zabývat (SCIO, KALIBRO, ČŠI, MŠMT, CERMAT ...).

Velmi významnou evaluační formou je cílené získávání informací od bývalých žáků školy. Jejich vlastní zhodnocení vzdělávání např. formou vyplnění zadaného dotazníku umožní škole vytvořit si alespoň částečně objektivní obraz o tom, jak se jí vzděláváním podle ŠVP daří naplňovat obecné cíle.

Nedílnou součástí autoevaluace školy je zpětná vazba ze strany rodičů a ze strany zřizovatele. Škola proto bude v pravidelných intervalech 3 let opakovat zjišťování vzdělávacích požadavků rodičů (a zřizovatele) zejména formou standardizovaných dotazníků.

Pro potřeby autoevaluace bude škola využívat i jiné hodnotící zprávy (např. Inspekční zprávu ČŠI apod.).

Evaluační činnosti a aktivity, kterými škola zjišťuje úroveň kvality vzdělávání a hodnotí dosažené výsledky žáků se budou zpracovávat na každé vzdělávací období v písemné podobě formou plánů evaluačních činností a aktivit. Na úrovni vzdělávacího předmětu je bude zpracovávat vyučující daného předmětu, zpravidla jako součást svého tematického časového plánu výuky. Na vyšší úrovni je bude zpracovávat ředitel školy jako součást ročního plánu činnosti školy. Základními časovými horizonty pro souhrnné hodnocení jsou: čtvrtletí, pololetí a závěr školního roku a 1. a 2. vzdělávací období.

Neodmyslitelnou součástí každé evaluační činnosti bude její vyhodnocení, které mj. zahrne i návrhy vhodných „korekčních“ opatření, případně i návrhy na další úpravu ŠVP.

Problematika přidané hodnoty

Pro objektivní hodnocení školy je třeba zjistit – změřit, jakou hodnotu škola přidala žákovi od nástupu do školy až po výstup ze školy.

Zásadní chybou je zjišťovat, co na konci výstupu žák umí, a to považovat za stěžejní kritérium hodnocení. Škola s méně podnětnými žáky kolikrát žákům přidá vyšší hodnotu, a přitom ve výstupech žáci nedosahují takových kvalit jako nadaní žáci z jiné školy, kde nebylo třeba věnovat žákům takového úsilí a přidaná hodnota je tudíž nižší. Lépe by tedy měla být hodnocena škola s méně nadanými žáky.

Je nutno rozpracovat metodiku ke zjištění přidané hodnoty. Poznámka ředitele školy.